

взаємодії з дітьми дозволив майбутнім вихователям осмислити значимість і необхідність роботи з дітьми, озброїв новими знаннями і вміннями, дав поштовх до подальшого самовдосконалення.

Складовим компонентом є науково-дослідна робота студентів (виконання творчих робіт; написання та обговорення доповідей, рефератів; виконання дослідницьких завдань на педагогічній практиці; написання і захист курсових, випускних кваліфікованих робіт) в області математичного розвитку дошкільників, яка є невід'ємною частиною їх навчально-пізнавальної діяльності. Наукова робота сприяла розвитку у студентів теоретичного мислення, творчих здібностей, умінь застосовувати математичні та методичні знання в реальній практиці. [4]

Виконання курсових робіт і ВТР має важливе значення для формування наукового світогляду, професійно-педагогічної спрямованості, для набуття навичок самоосвіти і дослідницьких умінь: вмінь спостерігати і аналізувати педагогічні явища, вивчати і збагачувати педагогічний досвід, висувати актуальну проблему дослідження, формулювати гіпотезу, проводити експеримент, узагальнювати і робити висновки з проблеми дослідження. Таким чином, технологія, апробована в ході вивчення дисципліни «Теорія та методика елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку» сприяє ефективній підготовці студентів до математичного розвитку дітей і має ряд переваг: по-перше, вивчення методики формування математичних уявлень стає усвідомленим, так як ті або інші методичні положення впливають з розуміння логіки формування математичних понять, особливостей сприйняття їх дітьми; по-друге, студенти вчаться будувати свою діяльність, співвідносячи її не тільки з вимогами методики, але і з реальною ситуацією розвитку дитини на основі діагностики; у них формуються професійні вміння та навички організації різних форм навчання дітей; по-третє, технологія навчання з інформаційної перетворюється в форму діалогічної взаємодії викладача зі студентами, що є необхідною передумовою підготовки студентів до здійснення математичного розвитку дітей.

Список використаних джерел:

1. Зимняя И.А. Педагогическая психология / И.А. Зимняя.– М.: МОДЭК,2010. – 448 с.
2. Слостенин В.А. Педагогика / В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н.Шиянов.– М. : Академия, 2013. – 496 с.
- 3.Чернилевский, Д.В. Дидактические технологии в высшей школе.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.
- 4.Щербакова К.,Брежнева О. Подготовка будущих воспитателей до формирования познавательной активности у детей старшего дошкольного вѳку/ К.Щербакова, О.Брежнева – Донецьк : Ландон-XXI, 2012.- 198с.

УДК 37.013.001.63

*Семен Едїта Олександрівна,
магістр спеціальності «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОЕКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Враховуючи сучасні процеси модернізації освітньої галузі та нові тенденції у проектуванні освітнього середовища у процесі підготовки майбутніх учителів початкової освіти, науковці виділяють методологічні підходи дослідження відповідно до рівнів наукової методології: загальнонаукові підходи та конкретно-наукові.

Загальнонаукова основа дослідження проектування освітнього середовища підготовки майбутніх учителів в контексті сьогоденної парадигмальної невизначеності може бути представлена системним та синергетичним підходами, з позиції яких найбільш повно можна

розглянути проблемність та концептуальне наповнення проектування досліджуваного феномену.

Системний підхід є одним із фундаментальних класичних підходів сучасного наукового пізнання, який передбачає дослідження явищ не ізольовано, як автономну одиницю, а перш за все як взаємодію і зв'язки різних компонентів цілого, знаходження в системі цих відносин провідних тенденцій і основних закономірностей [1, с. 104].

Застосування системного підходу в процесі проектування освітнього середовища професійної підготовки дозволяє оптимізувати цей процес, визначити системотвірні зв'язки, що забезпечують упорядкованість структури освітнього середовища. Інтеграція елементів системи виключає витрати на виконання різними елементами дублюючих функцій, в результаті чого ефективність системи в цілому значно вище сумарної ефективності складових її компонентів.

Отже, системний підхід дозволяє забезпечити цілісну єдність між науковими уявленнями про зміст освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи і теоретичними, нормативними положеннями його проектування.

Загальнонауковою основою дослідження проектування освітнього середовища також є синергетичний підхід (С. Амірова, В. Андрєєв, А. Аршинова, В. Аршинов, Н. Белоусов, В. Буданов, В. Віненко, В. Журавльов, Л. Зоріна, Е. Князєв, С. Курдюмов, В. Кульневич, І. Пригожин, Г. Рузавин, М. Таланчук та ін.). Науковці зазначають, що синергетичний підхід є орієнтиром у пізнавальній і практичній діяльності у застосуванні сукупності ідей, понять і методів у дослідженні й управлінні відкритими нелінійними самоорганізованими системами; досліджує діяльність відкритих нерівнозначних і нелінійних систем із метою вивчення процесів самоорганізації та саморозвитку соціальних і природних явищ.

Дотримання принципів самоорганізації й саморозвитку в педагогічній діяльності спрямовує суб'єктів творення освітньо-виховної системи на вивчення процесів саморегуляції відносин в освітньому закладі, виявлення тенденцій, внутрішніх механізмів і резервів створюваного освітнього середовища, а не копіювання (зразка, орієнтиру) уже відомого [2, с. 358].

Освітні та виховні процеси, що відбуваються у процесі професійної підготовки майбутніх учителів, являють собою синергетичний феномен, у центрі якого особистість студента – майбутнього фахівця. Ці процеси мають нелінійну структуру та самоорганізуючий, творчий характер. При цьому синергетичний підхід спрямовує дослідника не на подолання хаосу в навчально-виховному процесі, а на необхідність зробити його творчим на основі ідеї самоорганізації [2, с. 358].

На основі результатів аналізу загальнонаукових основ дослідження проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи науковці визначають такі базові положення, на яких повинно ґрунтуватися дослідження:

– освітнє середовище професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи є цілісною динамічною системою;

– зв'язок і взаємодія між структурними компонентами освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової забезпечує функціонування цілого і перехід всієї системи в оптимальний, більш високоорганізований стан;

– проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи також є системою діалектично пов'язаних між собою частин, нерозривність та взаємодоповнюваність яких у процесі реалізації, забезпечує цілісність процесу проектування освітнього середовища для створення його інноваційного проекту;

– у проектуванні освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи необхідно враховувати, що кожен компонент має свій внутрішній потенціал і для отримання інтегрованого цілого важливо спонукати їх до самоорганізації, самореалізації та самоактуалізації.

Список використаних джерел:

1. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века (В поисках практикоориентированных концепций) / Б. С. Гершунский. – М. : Изд-во «Совершенство», 1998. – 608 с.
2. Сазоненко Г. С. Педагогіка успіху (досвід становлення акмеологічної системи ліцею) / Г. С. Сазоненко. – К. : Гнозис, 2004. – 684 с. 375

УДК 378:37.011.3-051

*Чекан Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та
методики дошкільної освіти,
Біровчак Олеся Олександрівна,
магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Питання активізації навчальної діяльності студентів відносяться до числа найбільш актуальних проблем сучасної дидактики. Активізувати, згідно з тлумачним словником С.І. Ожегова, - спонукати до активності, посилюючи діяльність, оживити.

Активність виступає як важлива умова формування у студентів потреби в знаннях, оволодінні вміннями інтелектуальної діяльності, самостійності, забезпечення глибини і міцності знань.

У педагогіці активність розглядається як якість особистості, що виявляється в діяльності. У «Педагогічній енциклопедії» активність розуміється як найважливіша риса, яка проявляється в здатності «змінювати навколишню дійсність» відповідно до власних потреб, поглядів, цілей. Як особливість особистості людини активність проявляється в енергійній, інтенсивній діяльності, у праці, навчанні, різних видах творчості, в спорті, іграх і т.д.

У психології активність розглядається в двох аспектах: в особистісному плані, як стан і якість особистості, що характеризується здатністю і готовністю до активних зовнішніх і внутрішніх дій, і як певний вид діяльності.

Активність особистості - здатність людини виробляти суспільно значущі перетворення в світі на основі присвоєння багатств матеріальної та духовної культури, що виявляється в творчості, вольових актах, спілкуванні.

Основною формою прояву активності людини, її соціального призначення, способом пізнання навколишньої дійсності є діяльність. Тому в психології активність розглядається у взаємозв'язку з діяльністю, як динамічна умова її становлення.

Р.С. Немов вважає, що діяльність можна визначити як специфічний вид активності людини, спрямований на пізнання і творче перетворення навколишнього світу, включаючи самого себе й умови свого існування.

Загальна теорія діяльності, що розробляється філософією, психологією, соціологією та іншими науками, для сучасної теорії і практики навчання є методологічною, теоретичною та реально-практичною основою, здатною забезпечити вирішення завдань, поставлених сучасним інформаційним суспільством перед загальноосвітньою та вищою школою.

Особливе значення в зв'язку з цим набуває навчальна діяльність. Навчальна діяльність є одним із специфічних видів людської діяльності. Вперше поняття навчальної діяльності як певне поняття було введено в роботах Л.С. Виготського, С. Рубінштейна, А.Н. Леонтьєва.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>